

MIETE, ANIMA SI LITERATURA.

Nr. 46 mi 47.

MERCURIU, 16. NOEMBRE

1855.

DISERTATIUNE

despre folosulu Logicei.

Nu simte omulu in viati'a sa mai mare debu-
intia decatu cunoscerea aceluor normative, dupa
cari are de asi indreptá cursulu cugeteluor lui, —
asia e, caci greutatea de a alege adeverulu din nea-
deveru nu o simte elu numai in sfer'a scientieloru,
ci chiaru si in viatia comuna, pentruca decateori
nu e espusu elu pre cali ramurose, unde si celu
mai cunoscatoriu are de a se luptá cu multe ba-
teri de capu, pana ce devene in stadiulu de a cu-
nosce pre aceea, celu duce la scopulu nesuentie-
loru lui! Si óre cu ce se ne ajútánu noi la ast-
felu de intemplare, au nu cá mintea? a carei mi-
siune se vede predestinata de insusiu Creatorulu
spre a calculá intre bine si reu, fericire si neferi-
cire. Decá dare asta e asia, cugetu ca nu vomu ra-
taci dela scopulu prefisu staruindu cá se ne in-
dreptánu judecat'a dupa niscari normative scóse
din esperinti'a unoru barbati solidi, si cu multa
esperinti'a, nu vomu rataci dicu, decá vomu a ne
sacrificá cateva ore din viati'a nostra si pentru
invetiarea scientiei aceea care propune despre legile
celea fundamentale ale cugetariloru nostre. — Una
rugina a tempulu trecutulu lipita de ochii mentei
mai fora de voli'a nostra ne face pana in diua de
astadi ca se ne indebuintánu ratiunea de instru-
mentu pentru castigarea scientieloru, candu din
contra chiaru scientiele aru debui folosite, ca se
ne indreptánu si cultivánu ratiunea, acest'a sin-
guru aru fi ecabilitatea aceea in judicielu nostre,
ce se inaltia preste tote speculatiunile castigate
chiaru prin ajutorulu scientieloru celoru mai solide.
— Nu numai scientiele celea speculative, dare
chiaru nece celelalte voru se ne folosescá multu,
candu le estimánu singuru in sine, si pentru sine.

Au dóra pentru aceea traímu cá se ne sacrificánu
tota osteneal'a pentru indeplinirea nostra in mesu-
rarea linieluor, unghiuriloru, si ca se cunoscemu
unele miscari ale materiei? Ma nece de catu, altulu
debue se fia scopulu nostru, caci viati'a e scurta,
si tempulu e mai pretiosu de catu selu petrecemu
esclusivu cu acestea, noi mai antaiu avemu de a
lucrá ca se fimu intielesi in vorbire, consecenti
in portare, drepti in judecie si solidi in propuse,
e necesariu dara ca se ne ocupánu si cu scienti'a
acest'a, de orece ca e una din conditiunile influen-
tatorie intru castigarea prediseloru cerintie. Ddiele
cate capete nu orbechéza printre negurele celea
dese ale întunereculu! Cati barbati disordinati intru
intreprinderile sale nu nutresce epoch'a de facia
carii dintr' una extremitate se aiéptá in alt'a, con-
tinendusi pasiulu acestu gresitu pre tota viati'a,
din cauza cá le lipsesce vasulu cu care aru potea
se nece fuintana reulu omoritoriu de fericire. —
Nu resare nece una opiniune pre campulu idelloru,
atatu de absurda, carea se nu si aibá aparatori
sei; si óre care e cauza? Ne lipsesce cunoscinti'a
legiloru combinarei, suntemu precipitanti in jude-
cie, si nu avemu atentiunea ceruta, — mai bucu-
rosi primimu o multime de idei false neintielese si
obscure, decatu se ne cuprendemu cu esaminarea
loru. — Reulu acest'a mai incolo 'lu nutresce in
noi aroganti'a si vanitatea, tienendune detragere a
nu sci seau a ne dubitá de ceva, ca si cumu n'amu
sci dis'a eredita de strabuni: errando disci-
mus: Nu vorbescu eu aicea de aceia, carora Na-
tura le dedu unu talentu mare de a lege celea ob-
scure, din celea necerte, fora de avea cea mai mica
cunoscinti'a despre Logica cá scienti'a, nu, eu vor-
bescu despre carturarii cu talenta de mediulocu,
caci acestia mai lesne alunecá in estremulu vani-
tatei de a crede cá in lume nu e nemic'a adeveru.

firesce ca acestia neavendu nece unu principiu dupa care se si indrepte cursulu cugeteloru, nu se cuprendu cu esaminarea objecteloru, ma cei mai multu adevarulu celu mai evidentu, de multo ori chiaru si relectiunea o insira in catastrulu dubitatiuniloru sale, — dintre acestia se nascu apoiu atatia sectatori ai infricosatului Pyrhonismu, cari prin vorbirile si scrierile loru celea deserte strica si corumpu animile celea mai inocente, — din contra inse carturarii cu talente de mediulocu deca su cunoscuti, si ore cumu impretiniti cu legile cugetarei, mai lesne se ferescu de aseminea extremitati, caci ii si au principiale sale dupa cari numai acelea le tragu la indoiala, ce nu su documentate prin argumente corespundiatore. — Debue dare ca se ne facemu cunoscuti cu principiale logice, pentruca din ele cunoscemu catu e de reu a judeca panacandu mentea e preventata de pasiuni, — ele ne invatia a ne suspende judeciulu panacandu mentea e in stare a prepondera causele. — Decumva ne este ortatu ca se ne radiemamu pre autoritatea barbatiloru esperti, debue se marturisimu, ca logic'a e una lumina ardinda ce alungandu negurele intunecului de pre ochii mentei, ne arata calea ducatoria catra adeveru. — Cu tote acestea departe se sta ca se dicemu, ca fora de a avea cineva scientia acesta nu pote fi in stare de a judeca bine, si de a intra in insocire suptu nume de omu cu minte, si priceptoriu, — nu, caci miutea decandu e minte totu deauna au judecatu si au facutu conclusiuni bune, fora de a avea cea mai mica cunoscintia despre logica, ca despre o scientia. In ante de Zenone si Aristotele omenii tocma asia avura jugetata sanitosa, facultate de a alege intre acelea ce servia spre binele Statului si acelea ce rodea la radacin'a fericitiei lui ca si dupa ii, — apoiu ore chiaru si astadi pre milioanele celea multe de carii n'au nece cea mai mica idea despre scientia acesta n'aru fi impiu de ai infera cu pat'a de ne priceptori. Nu numai ca aru fi impiu, dare deodata si o calumnia pipaita, pentruca ii nu alearga la svatulu nostru, si ducu lucrurile sale cumu sciu, si pote mai bine decumu iamu indrepta noi carii nu le cunoscemu giurstarile, — asia dara acela care 'su face astfelu de opiniuni in privint'a Logicei nu mai pucinu ratacesce decatu acela, care aru dice ca nu e omu care se si vorbeasca bine limb'a for'a de ai cunosce gramatec'a ei. — Deca cele acumu dise su adevarate, me veti intreba,

pentru ce se invetia scientia acest'a ce cuprende in sine una multime de legi grele de invetiatiu, ca ori cari alte legi? Pentru aceea, caci Logic'a ne arata fuziunea rodeloru ce se gramadescu cu radiata asupra celui ce se apropia de ea, — mai departe ea propunendu unele principia ne pune in stare de a judeca ca ore cunoscintiele nostre indelinite 'su au ba? Ne invetia a ne castigá cunoscintie chiare despre objectele ce cadu subtu simtirile nostre, dupa ea nedeterminamu cugetele si ne punemu in systema conceptele, ca se efeptuiasca unu intregu scientificu, amesuratu legiloru ei conchidemu la veritatea au falsitatea cugeteloru, seau celu pucinu la gradulu certitudinei in care se afla, condusi apoiu de principiale ei cunoscemu ferme-catoriele si scrupulosele amagiri ale unoru incretatiti, si ne ferimu ca se nu cademu in oceanula nefericiloru ce nilu pregatescu, cu unu cuventu scientia acest'a ne servece de unu compasu in viatia.

Antonelliu.

CUVENTAREA

Esc. S. Episcopului Vasilie Erdeli

din Oradia mare, cu care saluta pe pronuntiulu apostolicu in Temisora in 23. Opt. 1855.

Eminentissime ac Reverendissime Domine, Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyter Cardinalis Archi-Episcopo ac Pronuncie Apostolice!

Ut primum Regni Hungariae advicinarumque Provinciarum Clero populoque recte credenti illud Sanctissimi Dni et Patris nostri summi pontificis Romani Pii IX benignum et sapientissimum innovit Decretum, vi cujus Eminentia Vestra ad actum publicationis et solemnibus Executionis Bullarum pontificarum super constitutione peculiaris Hierarchiae ecclesiasticae pro Graeci Ritus catholici clementia et larga liberalitate Suae Mattis SSmae Austriae Imperatoris Apostolici Regis Francisci Josephi I. recentis fundatae editarum deputata esse dignoscitur et propensus animus constitit omnium quidem, sed vel maxime fidelissimorum Romanorum quos singulari quadam ratione haec fortuna spectare videtur, orthodoxae fidei catholicae cultorum corda et animos commune gaudium, velut sacris quispiam ignis celerrime permeavit, quo placide incensi exstimulatique subito nos e gremio suo

exultationis suae testes ablegarunt et praecones; ut inexplicabiles laetitiae suae e desideratisimo Eminentiae Vestrae ad nos adventu gratiosoque conspectu concepta animi sensa, ardentissimaque vota homagialiter cum submissione hoc in loco Eminentiae Vestrae anunciemus et depromamus.

Ut ut vero mea ex parte nos amoena hac jucundaque missione honorari fortunatos terque beatos esse grato animo recognoscimus, altera tamen ex parte diffiteri minime possumus, nos justo animo angore teneri, ne dum jucundissima hac provincia prompto et allacri animo fungi niteremur, sinceri conatus nostri intensitate gravari et in medio laboris obrui videamur, neve in exequenda piissima et mittentium nostrorum una et nostrorum intentione, atque voluntate per virium nostrarum imbecillitatem justo minus praestitisse adjudicemur — et merito.

Cum etenim nullum in annalibus et fastis nostris reperiatur vestigium aut indicium quemquam Pro-Nunciatorum Apostolicorum hos terrarum tractus sua aliquando personali praesentia refovisse, nunc autem tum ex faustissima Em. Vestrae praesentia, tum ex celebritate sanctae illius causae, ad cujus solemnem integrationem altissimo Dni nostri summi pontificis jussu ad nos semet exhumiavit, tanta laetitiae tantaque immensa justissimorum gaudiorum argumenta in cunctorum recte credentium fidelium cordibus assurexerunt, ut eadem, nulla dicendi facundia, nullisque verbis exprimi quaeant, sed quae signis duntaxat externis seu interiorum pietatis et tenerrimae observantiae sensuum et votorum luculentissimis interpretibus manifestata ubique decursu itineris sui ubertim expriri dignabitur Eminentia Vestra,

Sed vero rarae etiam eminentesque sunt animi facultates, amplae et rutilantes virtutes, quibus Em. Va adeo ornata es, merita denique in sacra civili republica indefesso labore et profunda rerum tractandarum scientia sibi comparata praeclara Urbi ac Orbi nota sunt quae nunc recensere nec locus nec tempus admittit, sed nec copia verborum aut modus dicendi ad id nobis suppetit. — Unus est quod omnes candido pectore fovemus et palam contestari nos oportet. in gratissima videlicet et gratiosa Em. Vestrae praesentia sigulare novumque Dei erga nos manifestatum Beneficium ita suscipimus, ut divinam providentiam ardentioribus precibus adoremus. — Dein Suae Mattis SSmae

Augustissimi Imperatoris et Regis nostri incomparabilem clementiam fidelissimae Nationi Romanae speciali cura et paterno prorsus favore factum sinceritatis recolimus, ut vel propterea perpetua filialique gratitudine constanti fidelitate et inconcussa adhaesione Ejusdem Throno multo firmiter nos obstrictos esse sentiamus. — Paternam vero SSissimi Dni nostri summi pontificis sollicitudinem atque benevolentiae studium cunctis fidelibus exhibitum intimis praecordiis ita veneramur, ut intermerata fide, pietate et in Sanctam Apostolicam Sedem observantia atque devotione cunctis aliis antecellere dignoscamur.

Eminentia denique Vestra Sanctissimi in terris Christi Vicarii Personam exhibentis ardentem Catholicae Religionis zelum, insignem humanitatem et sui ad nos demissionem exuberantem animi sublimitatem et amorem erga nos ceterasque excelsas virtutes tam abunde experimur, ut felices nos depraedicando in summam Tui venerationem, imo admirationem, gradulabundi rapiamur, ardentissima ad coelum mittentes vota: ut Em. Va Dei auxilio suffulta saluberrimas pietissimasque suas intentiones ad Dei gloriam communemque prosperitatem effectuare, et iter hoc, quod publici Religionis incrementi atque emolumenti gratia suscepit, indefessus et feliciter peragere valeat.

Nostros vero committentes aequae ac nos benedictionem paternam humillime exorantes altis gratiis et benignitate sua devotissimos ultro fovere dignetur. Deus omnipotens Eminentiam Vestr. servet sospitem ac incolamem diutissime et conservet. — Vivat.

РЪСОФИЛИ

дънь 27. Август, (8 Септ.) 1855.

Домнале Редакторъ!

Не ла noi, prin Цара Ромънеаскъ, кьдерен Севастополъли а августъ атъта ефектъ, джкьтъ а префьктъ не лъпи дж миеи ши не Demonî дж Ангелî: скимьври марî ши некрезвте! Скимьври де карактере, де ворьире, де фанте; ипила джсъ, тотъ мъскълеаскъ ла зии.

Еатъ кьте-ва есемпле, че карактериъ не Ръсофили, Гречи ши Ромъли дж Prinçinate,

I. Ънз воіеръ де сїстема веке, корчітъръ де Грекъ шї Българъ, Мѣскалъ дн сѣще шї дн принципѣ, днаїте де 28. Августъ, 1855 ворвіа аетѣелъ:

— Сѣжита Рѣсіе есте кемагъ а да ледї лѣмїі дѣне тѣрнѣлъ де арагъ алъ Малакофѣлѣ. Днѣ-лѣлїацїі даръ пороаде (адїкъ, пероаде) днаїтеа православікѣлѣ Ортодокс, кѣчї кѣ дѣлсѣлъ есте Дѣмнезѣс!

Дѣпъ кѣдерѣа Севастополѣлѣ, тотъ ачестъ воіеръ стрїга дн гѣра таре:

— Davids а зчїсѣ не Гоїагъ! Нѣ въ слїзнеамъ еъ Домнїлоръ, кѣ Дѣмнезѣс вате не Рѣшї!

— Mıngı, дї зїсѣ знз жѣне, револтатъ де агѣта лѣмїтате; mıngı: нѣ ераї Дѣмнеата, каре іерї егрїаї: „дѣсшї Дѣмнезѣс се вате пен-тѣръ Прасославічїї Рѣшї контра Анїхрїстїлоръ де Аїагїї?“ Нѣ тѣ амерїндаї. Че ешї? Мѣскалъ саз Ромѣръ? — — —

— Сѣрѣгъ шѣпа каре нѣ о лодї тѣшка, рѣ-зѣнде Чноїѣлъ, кѣ сѣще-рече.

— Mınce даръ знде аї скѣпнатъ; дѣсѣ чеї ка зѣорѣл — Рѣшїлоръ шї — воерїлоръ, сѣпѣлїї лор; еї сѣферъ даръ тѣкѣндѣ шї палтеле демокрадї-лоръ.

II. Ънз грекъ ромѣнїтѣ, вотезатъ де конїї . . . шѣлѣ ла 28. Августъ 1855, агѣтѣ ера де фанатїкъ де Мѣскалї, днкѣтѣ dedea палте дн пѣвлїкѣ че-лоръ че втезаз а ворві рѣз де Рѣшї (карїї се натъ жентѣръ гречї, ка сѣ ле dea Константїнополъ . . . .)

Дѣпъ 28. Августъ 1855, Захаракѣ рїдїка тоастѣ дн сѣпѣтатеа шї трїзѣлѣлѣ Ерїлоръ дела Севастополъ!

— Не каре дїн дої сѣ крѣзъ? дѣл днтрѣвѣ знз жѣне. Не Захаракѣ де ерї, орї не Захаракѣ де азї?

— Не ашѣндої, рѣспнсе алъ треїлеа.

— Ба еъ крѣзъ нѣмаї не фанарїотѣлѣ тѣскѣ-лїтѣ шї . . . ратѣ де іерї, овсервѣ жѣпеле карешї ѳѣлѣсе днтрѣварѣа.

— Хеї вїне! Зїсѣ ѳѣрїосѣлѣ фанарїотъ; аша е сѣнтъ Грекъ шї Мѣскалъ дн сѣлетѣ; шї зѣрѣкѣ дїа сѣлетѣ не Ромѣнї шї Францесї.

— Bravo! стрїгарѣ тодї. Акѣтѣ ешї дн ро-дѣлѣ Дѣе.

III. Алдї Рѣсофїлї дѣсѣ, маї фанатїчї, даръ маї сїшлї шї маї сїчѣрї, саз нѣ крѣдѣ дн кѣде

реа Севастополѣлѣ, саз нѣ крѣдѣ дн кѣдерѣа дн-фѣлїацїеї рѣсешї дн Оріентѣ. Еатѣ аргѣмен-теле лоръ;

— Kıarъ de ар ѳї вѣтѣгъ дн Крїмѣеа, Рѣсіа нѣ есте кѣзѣтѣ: знде поате ѳї еа вѣтѣгъ шї сѣровїтѣ (дн Полонїа шї ла Крѣвштадѣ), аколѣ нѣ потѣ ажѣнѣ Аїагїї. Рѣсіа е таре дн лѣбѣ-тѣрѣ, тѣлѣлїтѣгъ посїдїзнеї сале топографїче, сї-стемѣлѣ еї де авсолѣгїстѣ саз де кнїтате, негтралїтѣгїї саз сїмпатїеї Пѣрманїеї, азѣрѣлї Браллоръ, релїгїеї ортодоксе, Дѣхѣлѣлї дїпло-матїлоръ еї шї сѣвѣрдїнѣрїї пасїве а солдадїлоръ еї де ѳѣрѣ. Дѣпъ 40 де ані де лѣпте вѣрїчеле кѣ Рѣсіа, Кампанїа лѣї Наполеон III се ва тер-мїна кѣ 1812 саз кѣ Ватерлоо.

— 1855 нѣ есте 1812, прекѣтѣлѣ нїчї Наполеонъ III. нѣ есте Наполеонъ I, прекѣтѣлѣ нїчї Алексан-дрѣ II нѣ есте Александръ I, шї прекѣтѣлѣ еъ нѣ сѣнт тата, рѣспнсе знз жѣне демократѣ.

— Рѣсіа, овсервѣ алѣлѣ, сеаменѣ кѣ мошїї зїа де сартонѣ, армадї кѣ сѣлїде шї сѣлѣтѣчї, карї са'рїдїкъ репѣде дїн кѣтїї, шї кѣ карї вавеле спарїе не конїї; нѣмаї проштїї шї конїї се маї спарїе азї де Жоїшѣрїде шї де Стахїї.

— 8. Септ. 1855 а рѣсѣлнат не 8 Септ. 1812 зїсѣ алъ треїлеа. шчл. шчл. — —

ПРІВІРЕА ЛА ЧЕРІЪЛ КЪ СТЕЛЕЛЕ.

(Капетъ дїн Nr. 44.)

Кѣндѣ чїгїмъ саз азїмъ дескѣрїеїле кѣлѣто-рїлоръ, че ле даз дѣшїї деспре маїестатїка фортѣ а тѣнцїлоръ днлїдї, карїї денарте дн сѣз рѣдїкѣндѣшї капѣл днтѣръ позрїї черїѣлѣ, сѣнт не вѣрѣзрїле лоръ дела зїдїре кѣ пѣѣѣ шї чїагѣ аноперїдї, пѣтрїндѣ вїѣцїгѣоре, рѣше, планте не днѣлїдїшїле сале, де каре лѣдїне нѣмаї ла полеле лоръ потѣ вїѣдї: че прївелїште ва трѣвзї сѣ деѣ прївїреа ла сѣїреа не ачеї тѣнцї, карїї се днлїдѣ дн лѣчїаѳѣрѣ, Че лѣте кѣ тотѣл алѣ повѣ аколѣ, дѣкѣтѣ е а постѣрѣ! Шї тотѣш аста е нѣмаї ѳ тїкѣ дескїлїнїре а лѣчїаѳѣрѣлѣ де пѣшѣнтѣ постѣрѣ. Дѣзѣ аз маї лѣлѣратѣ днѣкѣ шї алѣѳѣлїѣ аколо.

Дезаира де атмосфера саз черімеа позрілоръ ачаіаш, каріі апропе пълъ ла зече міле се vede дїсѣ маі алтѣчеа, шї кз тогѣа нееспіакатъ ка зпз інеаъ свѣдїре шї дїгѣстѣ, челъ че дїкзпїзрѣ пе трѣнѣа челъ дїтѣнекосъ дїп презпѣ кз тотъ черімеа лзі де позрі. Се асеамѣнѣ кз о лїніѣ де чеацѣ алвастрѣ, дїсѣ агѣта е де свѣдїре, кѣтѣ кз аневое се поте деаїара, нічі че есте, ніче спре че скопѣ е ачі. Зпз асеменѣ інеаъ саз обсерватѣ шї ла Меркзрїѣ. Дїтрѣ ачаеста сжпг честе дозе лзі сіенї асеменї. Кз неміка маі мїнзпнатѣ е о алтѣ арѣтаре, кз адѣкѣ партеа лѣчіаферѣлзі чеа неведератѣ де соре знеорї пїмаї алвастрѣ дїмѣрдїндѣ, алтеорї рошкатѣ лѣчїндѣ се vede, депїі пълъ акзіа дїкѣ нічі о лѣпѣ пре-лѣнѣгѣ лѣчіаферѣ пѣ саз дескоперїтѣ, кареа сї vedereze поптеа. Дар чїне кзпонтѣ мїжлочеае зїдїторїлзі, чїне адїкѣа дїделенчїзнеї лзі? Аз пѣ е іарѣш а лзі тѣоѣ, дї мѣрдїле фрїгзросе але пѣмїжнѣлзі пострѣ, знде кз лѣніле домнеште попте, департе престе позрїі черїлзі апрїнде лѣлїнііле пордѣлзі шї але австрѣлзі? Знде аре пѣ-тереа лзі капетѣ, знде дїделенчїзнеа лзі марїїні? Претзїнденї е Dzeз татѣ фѣптерїлорѣ сале, аколо ка шї ачі.

Алта де ної маї апропе, дар тотѣш де соре кз дозеспрезече мїліоне де мїлзрї дїдепѣртатѣ планетѣ есте Марте. Анѣа лзі дїне престе шеасе сѣте оптзгечї шї шеапте зїле де але постре, цекїндѣ о зї шї о попте пѣ е кз тѣлѣ маї лѣнѣгѣ де кѣтѣ ла ної.

Дїтре тоте трѣпзрїле черепїтї, каре ка шї челъ де ної локїтѣ, пе дѣпѣ сореае пострѣ се дїторче, нічі зпѣл пѣ аре агѣта асемѣпаре кз пѣмїжнѣл ка Марте. Елѣ пѣ е кз тѣлѣ маї шїкѣ декѣтѣ дїпсѣл, дар е дїкзпїзратѣ де зпѣ черїѣ кз позрї, карїі ка шї ла ної кѣрїндѣ маї десѣ ла олаалтѣ се адзїнѣ, кѣрїндѣ се респїндесѣкѣ, кѣрїндѣ пїерѣ. Позрїі ачепїтї кат алвастрїі пѣас нічі дѣкѣш дѣтѣларе асеменеа. Прекѣш ла ної вѣптерїле шї фѣртнїле арвїкѣ позрїі акѣта дїтрѣо парте де лѣме, акѣш дїтралта, токма аша аолѣмѣ шї ла позрїі дїп лѣтеа лзі Марте. Орї домнесѣкѣ шї аколо ка пе пѣмїжнѣл пострѣ вѣп-тзрї лїне, шї орванзрї? Орї вестесѣкѣ шї аколо, ка ачі фѣлцере шї тѣнеге дїп сжпѣл позрїлорѣ че лорѣ дїгрекадї де пѣоѣ фѣптерїло, з третѣвѣрѣторе маїестатеа Атотзїїторїлзі, челъ че претзїнденї кз асеменеа дїндзраре стѣпїнеште?

Прекѣш сжпг ла ної іарпа дѣрїле де кѣтрѣ

теазѣпонтѣ кз неоѣ аконерїте, кареа прїп апро пїереа сорелзі де прїтѣварѣ іарѣшї се топеште, пекїндѣ пѣрдїле пѣмїжнѣлзі де кѣтрѣ теазѣзї челе пѣрѣсїте де соре аз іарпѣ: токма аша кз тогѣа асеменѣ е ла Марте. Пѣрдїле пордїче лѣчесѣкѣ дї тіпнѣа іарпїі лорѣ алѣз ка пїоа. Дар кз кѣтѣ се маї апропїе іарѣшї сореле ретѣрпїл-дѣсе, кз кѣтѣ маї дрепте кадѣ разеле ачелзіа пе дїпселе, кз агѣта се тотѣ маї мїкшорѣазѣ ачелѣ аконерешжпгѣ лѣчїторїѣ, ретѣмїжнѣдѣ пїмаї зпѣ пзокѣтѣ мїкзїдѣ дїдерѣпѣтѣ ла шѣрдїнеа пордѣлзі, дїптокма ка ла ної ла позлї де теазѣпонтѣ престе тотѣ анѣа вечнїкѣ гїацѣ шї неоѣ петопїтѣ ретѣпѣ. Дїтрѣ ачеса партеа Австрѣлзі, ка шї ла ної, іарпа се vede лѣчїндѣ алѣз, кїндѣ сореле дї зрѣтѣторѣа жѣмѣтате парте а анѣлзі маї тарѣ лѣчеште.

Аша дар шї дї ачеса лѣме, кареа ні се араѣ окїлорѣ пострїі ка о стеа рошкатѣ лѣчїторѣ дїп дїдепѣртареа еї чеа де дозеспрезече мїліоне мї-лзрї, шї аколо е прїтѣварѣ, варѣ, томпѣ, шї іарпѣ, сжпг зорї шї рошадѣ де сеара, пѣоѣ, шї неоѣ. зїле лїмпедї, шї тѣрѣзрї, шї тѣкар сѣ пѣ оїо аколо ана ка а пострѣ, неоѣ ка ла ної; тотѣш арѣтѣрїле лорѣ, шї реглѣтѣл лорѣ скїмѣз се асе-тенеазѣ мїнзпнатѣ кз че авемѣ ної пе пѣмїжнѣтѣ. Шїі петрѣ чїне прїтѣвара, шїі томпа аколо? — Че сіпѣдзрї ресарѣ дї гїндзрїле постре! Прелѣнѣгѣ ачаеста кїндѣ гїндїмѣз, кз афарѣ де зпеле стеле тоте челеалте трѣпзрї черепїтї, каре ле vedemѣ поптеа пе черїѣ, токма аша де вїне сжпг сіпѣгѣре де сіне лѣчїторѣ, ка шї сореле, провавїлѣк сжпг сорї кз лѣшїнѣ дїкзпїзрїацїі, ка шї алѣ пострѣ соре, кѣш сѣ пѣ фїтѣ мїпшкадї де о сѣтѣ евлѣ-віе! Кѣш сѣ пѣ пе рїпїмѣ де зїмїре, ної, карїі дї петѣрїїніта касѣ алзі Dzeз сжпгтемѣ зпїверсѣлзі пїмаї челъ маї несокотїтѣ пѣпкѣтѣ, шї дїкѣ шї пе ачеста парте маре пѣ лѣ кзпонтешѣ, кѣш сѣ пѣ пе рїпїмѣ, зїкѣ, де зїмїре кѣцетѣндѣ кз ачеле марї лзі сжпг де Dzeз ашїндереа дї-попорате кз фїпѣде пїедзїторѣ, каре се дїкїпѣ маїестатеї лзі!

О Хсе дзеесѣкѣле дївѣдзѣторїѣ! Тѣ аї зїсѣ: „дї каса пѣрїптелзі мѣз тѣлте лѣкапїзрї сжпг.“ Тѣ аї дїпїтїз аста спре зпїверсѣл челѣ маре алѣ татѣлзі чересѣкѣ, шї стелеае попдїі стѣз лѣчїндѣ шї астѣзї десѣпра меа ка пїште вечнїче тѣртзрїї але кѣвїпѣлзі тѣз. Петрѣ ачеса грѣсѣкѣ кз А-пост. „Noї шїтїмѣ, кз де се ва спарѣе корѣл ка-сеї постре, зїдїре вошѣ авѣ дела Dzeз, касѣ де

вече, не фактъ де тълъ дн черизри! Къ дъпъ ачеаста пълъимъ; допъндъ а не джъръка дн лъ-
кашъл постръ чолъ дн черизри“.

М. Велчанъ.

КЪ ВЪ Н Т Ъ

*xic de свьскрисл къ okazia Инствлреи преа къ-
сиослси Пъринте Архимандритс Дιονисие, Старецъ
сфинтелоръ Monactipi Neamtъл шн Секълъ.*

Сфиндигъ адънаре де Пъринди дъховичешти шн
фради къвиоши аи ачестъи съинтъ шн тълътзоръ
Киновиъ, апъратъ де D.zez шн сиръжинитъ де преа
кърата са Маикъ! Аи ачестъи киновиъ зик, че аз
фостъ шн есте лиманъ де скънаре пентръ чей
непорочиди шн Институтъ де тълътзире пентръ чей
грешиди. Аи ачестъи киновиъ де змилинцъ шн ре-
къинцъ, дн каре де кътева веакъри джкоаче аз
петрекътъ шн петрече постълъ, привигеареа, ръ-
тъчизнеа шн лъзда лъи D.zez, евлавиа, къвиошиа,
драгостеа шн къръдъиа, вълндеца, степеня, тила
шн джърареа; свьнереа, аскълтареа, сьферинца
шн рьвдареа; тьчереа, джфърънареа, тьiereа воei
шн лепьдареа де сине; взна рьндъеалъ, десчи-
плина монахикъ, регъла виедעי шн еспресиа вреш-
тиньтъдди. Ачестъ Киновиъ че аз конченътъ шн аз
репъскътъ атьдъиа върваци деиринши дн фанта въ-
въ шн десевършиди дн врештиньтате, карии прип
але лоръ фанте шн къвинте аз фостъ апърътори
аи прединдעי шн тьртъриситори аи адевърълзи, шн
карии прип атьтеа градъчери де кърди морале шн
релициосе дн лимва Патрией, фолосина Бисерика
шн лъминьндъ Нацъиа, нъ пьдди аз контивъитъ ла
ренамтереа, кренитереа шн джвънътъддиреа фисикъ
шн мораль а неамълзи Молдо-Ромънъ, прекътъ
тоди штиз шн къпоскъ, шн нименеа нъ поате ть-
гьдзи тълъдимае кърди лоръ тилърите че аз ешигъ
шн есъ ла лъминъ дн Тинографиа че аре; пре-
кътъ шн алте фанте филантропиче че аз сьвър-
шитъ шн сьвършеште дн фолосълъ оменимей пь-
тиминде, нъ сьнтъ некъпоскъте. Ачестъ Киновиъ
повьдъитъ де атьдее стареди дфериди дн мерите-
ле лоръ, шн 'н каре астьзи адънади фийнд, нои въ-
кършътъ сьвършитъ церемониялъ Инствлрйи дн
Стърдиде а Преа Къвиосълзи Пъринте Дιονисие
Архимандритълъ; знс върватъ че, прип але сале
мерите къпоскъте шн фанте штизте ш'аз довьн-
дигъ фавоареа джалтеи Стънъвйри Бисеричешти шн

политичешти, взна опиние пьвлитъ шн джаре-
дереа сфиндилоръ воастре дн а са адедереуши дн
а лъи черере де Старецъ ачесторъ доъ маи дж-
сепнаге monactipi конпинате Neamtъл шн Секълъ.
Ачестъ киновиъ, каре, де шн поате дн тилълъ
трекътъ аз пьтъгъ фий кътъ аз фостъ; джсъ азътъ
фийндъ тилълъ реформелоръ шн алъ организирелоръ,
шн сийндидъ лъпсъ де о реформаре шн реоргани-
заре апликатъ маи вине ла сконълъ Ктиторилоръ
шн а Фьндаторилоръ, ла сконълъ пропъширей неамъ-
лзи оменескъ: де о реорганизаре апликатъ ла маи
шари датории кътръ статълъ содигьтъдди прип кареа
есистъ, ла маи джалтъ треантъ де кълтъра клеръ-
лзи ла каре се редъче. Сийндидъ дар лъпса де зика
реорганизаре аз къпоскътъ шн къшоите тревъинца
де знс върватъ джестратъ къ фьртоасе джсълъири
фисиче шн морале, джавъдигъ въ дитинсе къшоитинде
теоретиче шн практиче, лъминатъ къ фелъитъ
штинде спиритъале шн политиче, фамиларизатъ къ
тъгъте шн джделенчизне, аккомпаниятъ де аьера пре-
ведере шн неовосита активитате, джсълатъ де мора-
ла евангеликъ шн де спиритълъ Християнствълъ;
аз къпоскътъ шн къшоите тревъинца де зно-
астъ фелъиз де омъ, че аръ вредничи ал кон-
дъче не калеа адевърълзи шн а дрептъдди, не
калеа лъминии шн а виртъдди, не калеа тълътзире
шн а ферицирей; аз къпоскътъ зикъ шн къшоите
тревъинца де знс асешне върватъ ал дорирелоръ
шн ал десевърширилоръ; шн каре ажътатъ де D.zez
шн сиръжинитъ де Сфиндидеа воастръ се кореспондъ
ла джалтаи къшаре де Старецъ шн повьдъи-
ториз ачестъи шьредъ Институтъ мораль шн ре-
лициосъ, де ла каре шн прип каре с'аръ аштепта
шн се аштеантъ тълътъ вине Бисеричей шн маре
фолосъ Патрией. Есъ джсъ неавъндъ дждестъле
къвънтъ шн idee, къ каре съ потъ дескрие калъ-
тъддимо претинсе де джсепмълтатеа джтъгъдди з-
нви взна Пьсториз че меритъ съ айвъ ачестъ
съинтъ Лавръ, ть рестржигъ а ворви дн okazia
ачеаста пълъмаи де кондидиа пьстораль, де соизъ
шн семълъ оилоръ лъи Хс., пентръ каре рогъ ажъ-
торилъ лъи D.zez шн черъ виневъпътареа Архи-
пьсторилълзи тиез ка чел де сьсъ сь'ми ажъте
шн ачестъ де жосъ съ ть вине къвинте; аша
дар Doamne ажътъми шн винекъвъпътеазътъ Преа
Сфиндиге Стъпъне а къвънта. Amin!

Преа къвиосе —

Die Kirche gab euch heute ihre Weisheit,
Die zweite Taufe sei mit unserm Blut.

„Den Glanz der Vorzeit wollen wir erreichen,
Es stähle uns Erinnerung das Schwert,
Ein jeder Kampf bring' uns ein Siegeszeichen,
Des Kaisers und des Vaterlandes werth !!

Traducunduse pe romania inca seva publica.

R.

СЕВАСТОПОЛЪ.

С'аз сърматъ еъръ 'ндараре
Севастополъ рѣсекъ;
Тръпеле вѣрѣгоаре
Не рѣнеи ази пѣтескъ.
Іатъ тѣдрѣа рѣсаскъ
Къ 'н пѣоаре с'аз кълатъ
De оштѣреа франгозаскъ,
Ш'а Енглѣтереи солдатъ.
Бра! Бра! съ трѣаскъ!
Бравѣи варѣи дѣ свѣпъ;
Къчи дѣи цѣара чеа рѣсаскъ
Аз скѣпатъ шѣ пе ромънъ.

De ани флота прегѣтѣтъ
Царѣградъ а сърматъ;
Дѣи чѣнѣши е префѣктъ
Нѣ маѣ е нѣчи зѣбра са!
Шѣ пе-а Мѣрѣи Негре валѣри
Катарѣ рѣс н'а маѣ пѣтѣи,
Нѣчи пе-а еѣ стѣпкоасе маѣрѣи
Чѣтѣдѣи трѣфаше о'ор фѣ.
Бра реп.

Баѣонета франгозаскъ
Не тѣскалъ л'аз ѣнпрозѣтъ;
Іар сенеаца енглезнаскъ
Мѣдѣи солдатѣи іаз рефѣтѣтъ
Кѣвтѣлъ, пѣлка стрѣвѣгоаре,
Н'аз пѣтѣтъ маѣ тѣлат тѣна
Не козакъ спре тѣчеларе,
Ш'аз перѣдѣтъ пѣтереа са.
Бра реп.

Адеврѣлъ ш'а лѣи вѣне
Черѣлъ ази дѣлъ лѣтѣри.
Къ къ-а лѣдѣи съотѣлъ пѣтѣ
Рѣтѣи вѣрѣ-а пе-атѣдѣи,
Шѣ къ лѣдеа нѣи ѣнпѣнсъ
Дѣи рѣсвѣлъ асъ 'пѣкѣрка,
Чѣи дорѣнда лорѣ аѣрѣнсъ
Цѣри попоарѣ а свѣрѣзга.
Бра реп.

Салтъ ази ѣн вѣкѣрѣе
Мѣи ромъне къ'аи скѣпатъ
De овеѣи шѣи де ровѣ,
Чѣи тѣлатъ тѣмпъ те-аз аѣсат
Аѣи скѣпатъ де аѣеа фѣарѣ,
Чѣи вроѣа дѣи цѣара та,
Съшѣи гѣнѣгѣ а са геарѣ,
Съ те факъ-а свѣпѣна!
Бра реп.

Воѣи фѣтѣде тѣндрѣе жѣне,
De ромънѣи адеверадѣи
Дѣи пѣлетѣдѣи дѣи флорѣи кѣнѣне
Ш'астор вѣранѣи ле дѣдѣкадѣи,
Вѣнѣдѣи тѣндрѣе, дѣи презѣнъ,
Астѣи зѣи съ о серѣвѣтѣ
Къ е сакѣрѣ е дѣивѣнъ
Шѣи тѣндрѣе съ стрѣгѣтѣ
Бра реп.

Іарѣ тѣ аѣела каре
Ештѣи прѣвеарѣ дѣи цѣара теа,
Шѣи къ рѣшѣи стрѣгаѣ тарѣ
Інѣвѣнѣи нѣи вор рѣтѣнеа:
Іа маѣ ласѣдѣи чеа тѣндрѣе
Нѣ маѣ фѣи аша фѣлосъ;
Маѣ аѣнѣдѣи чеа тѣндрѣе
Шѣи 'дѣи дѣи пасѣлъ маѣ ѣндосъ.
Бра реп.

Ани с'аз дѣсѣ дѣи вѣчѣнѣе
Дѣкѣнд оѣи тогѣ дѣи скодѣи
Къ-Агатавѣгѣлѣ тѣв скѣрѣе
К'ор съ фѣе сърѣтѣдѣи тодѣи
De-ата пѣдѣе пѣвѣдѣи
Православѣнѣкъ вѣнѣ попорѣ;
Дар де ази шѣи еѣ пѣнѣдѣи
Ц'оѣи кънта къ гѣлѣсѣшорѣ.
Бра реп.

Іаѣи 12. Сеп.

Г. Т.

Редакторѣ рѣспѣнѣзѣторѣи
ІАКОБЪ МѣРѣШАНЪ.

Ediciunea шѣи тѣндрѣлѣ лѣи
IOANE GOTT.